

รายการอ้างอิง

1. D'Amico G, Morabito A, Pagliaro L, Marubini E, Liver study group of V Cervello hospital. Survival and prognostic indicators in compensated and decompensated cirrhosis. **Dig Dis Sci** 1986;31 : 468-75.
2. Graham DY, Smith JL. The courses of patients after variceal hemorrhage. **Gastroenterology** 1981;80:800-9.
3. Leelakusolvong S, Sattawathamrong Y, Tanwandee T. **Annual scientific meeting** 1996;37-8.
4. Garcia-Tsao G, Current management of the complication of cirrhosis and portal hypertension. Variceal hemorrhage / Ascites, and spontaneous bacterial peritonitis, **Gastroenterology** 2001;120:726-48.
5. Goff JS, Reveille RM, Stiegmann GV. Three years experience with endoscopic variceal ligation for treatment of bleeding esophageal varices. **Endoscopy** 1992;24:401-4.
6. Stiegmann GV, Yamamoto M, Gillessen A, Domschke W. Severe complications arising from esophageal varix ligation with the Stiegmann-Goff set. **Endoscopy** 1995;27:345.
7. Feu F, Garcia-Pagan JC, Bosch J, Luca A, Teres J, Escorsell A, et al. Relation between portal pressure responses to pharmacotherapy and risk of recurrent variceal hemorrhage in patients with cirrhosis. **Lancet** 1995 ; 346:1056-9.
8. Defranchis R. Updating consensus in portal hypertension: report of the Baveno III consensus workshop on definitions, methodology and therapeutic strategies in portal hypertension. **J Hepatol** 2000;33:846-52.
9. D'Amico G, Pagliaro L, Bosch J. Pharmacological treatment of portal hypertension; an evidence-based approach. **Semin Liver Dis** 1999;19:475-505.
10. Poynard T, Cales P, Pasta L, Ideo G, Pascal JP, Pagliaro L, et al. Beta-adrenergic antagonists in the prevention of first gastrointestinal bleeding in patients with cirrhosis and esophageal varices. An analysis of data and prognostic

- factors in 598 patients from four randomized clinical trials. **N Engl J Med** 1991;324:1532-8.
11. Angelico M, Carli L, Piat C, Gentile S, Rinaldi V, Bologna E, et al. Isosorbide-5-mononitrate versus propranolol in the prevention of first bleeding in cirrhosis. **Gastroenterology** 1993;104:1460-5.
  12. Angelico M, Carli L, Piat C, Gentile S, Capocaccia L, Effects of isosorbide-5-mononitrate compared with propranolol on first bleeding and long-term survival in cirrhosis. **Gastroenterology** 1997;113:1632-9.
  13. Pietrosi G, D'Amico G, Pasta L, Patti R, Vizzini G, Traina M, et al. Isosorbide mononitrate with nadolol compared to nadolol alone for prevention of first bleeding in cirrhosis (abstr). **J Hepatol** 1993;30(suppl 1):66.
  14. D' Amico G, Pagliaro L, Bosch J. The treatment of portal hypertension: A meta-analytic review. **Hepatology** 1995;22:332-354.
  15. Pagliaro L, D'Amico G, Sorensen TIA, Lebrec D, Burroughs AK, Morabito A, et al. Prevention of first bleeding in cirrhosis. A meta-analysis of randomized clinical trials of non-surgical treatment. **Ann Intern Med** 1997;117:59-60.
  16. Sarin SK, Lamba G, Kumar M, Mista A, Murhy NS. Comparison of endoscopic ligation and propranolol for the primary prevention of variceal bleeding. **N Engl J Med** 1999;340:998-993.
  17. Sarin SK, Guptan RKC, Jain AK, Sudaram KR. A randomized controlled trial of endoscopic variceal band ligation for primary prophylaxis of variceal bleeding. **Eur J Gastroenterol Hepatol** 1996;8:337-42.
  18. Teran JC, Imperiale TF, Mullen KD, Tavill AS, McCullough AJ. Primary prophylaxis of variceal bleeding in cirrhosis: a cost-effectiveness analysis. **Gastroenterology** 1997;112:473-82.
  19. Rimola A, Garcia-Tsao G, Navasa M, Piddock LIV, Planas R, Bernard B, et al. Diagnosis. Treatment and prophylaxis of spontaneous bacterial peritonitis: a consensus document. **J Hepatol** 2000;32:142-53.

20. Kravetz D, Sikuler Ec ,Groszmann RJ.Splanchnic and systemic hemodynamics in portal hypertensive rats during hemorrhage and blood bolume restitution. **Gastroenterology** 1986;90:1232-40.
21. Moitinho E, Escorsell A, Bandi JC, Salmeron JM, Garcia-Pagan JC, Rodes J, et al. Prognostic value of early measurements of Portal pressue in acute variceal bleeding. **Gastroenterology** 1999;117:626-31.
22. Levacher S, Letoumelin P, Pateron D, Blaise M, Lapandry C. Purriat JL, Early administration of terlipressin plus glyceryl trinitrate to control active upper gastrointestinal bleding in cirrhotic patients. **Lancet** 1995;346:865-68.
23. DeFranchis R, Primignani M. Endoscopic treatment for portal hypertension. **Semin Liver Dis** 1999;19:439-55.
24. Lo GH, Lai KH, Cheng JS, Lin CK, Huang JS, Hsu PI, et al. Emergency banding ligaton versus sclerotherapy for the control of active bleeding from esophageal varices. **Hepatology** 1997;25:1101-4.
25. Oho K,Iwao T,Sumino M, Toyonaga A, Tanikawa K. Ethanolamine oleate versus butyl-cyanoacrylate for bleeding gastric varices: a non-randomized study. **Endoscopy** 1995;27:349-54.
26. Avgerinos A, Nevens F, Raptis S, Fevery J. Early administration of somatostatin and efficacy of sclerotherapy in acute oesophageal variceal bleeds: the Europe an Acute Bleeding Oesophageal Variceal Episodes (ABOVE) randomised trial. **Lancet** 1997;350:1495-9.
27. Primignani M, Andreoni B, Carpinelli L, Capria A, Rocchi G, Lorenzini, et al. Sclerotherapy plus octreotide versus sclerotherapy alone in the prevention of early rebleeding from esophageal varices: a randomized, double-blind, placebo-controlled,multicenter trial. **Hepatology** 1995;21:1322-7.
28. Sanyal AJ. Freedman AM, Luketic VA,Purdum PP, Shiffman ML,Tisnado J, et al. Transjuglar intrahepatic portosystemic shunts for patients with active variceal hemorrhage unresponsive to sclerotherapy. **Gastroenterology** 1996;111:138-46.
29. McCormick PA, Dick R, Panagou EB, Cin JK, Greenslade L, McIntyre N, et al. Emergency transjugular intrahepaic portosystemic stent shunting as a

- salvage treatment for uncontrolled variceal hemorrhage. **Br J Surg** 1994;81:1324-7.
30. Groszmann RJ. β -adrenergic blockers and nitrovasodillators for the treatment of portal hypertension: the good, the bad, the ugly. **Gastroenterology** 1998;113:1794-7.
31. Gournay J, Masliah C, Martin t, Perrin D, Galmiche JP. Isosorbide mononitrate and propranolol compared with propranolol alone for the prevention of variceal rebleeding. **Hepatology** 2000;31:1239-45.
32. Villanueva c, Balanzo J, Novella MT, Soriano G, Sainz S, Torras X, et al. Nadolol plus isosorbide mononitrate compared with sclerotherapy for the prevention of variceal rebleeding. **N Engl J Med** 1996;334:1624-9.
33. Patti R, D'Amico G, Pasta L, Vizzini G, Trania M, Madonia S, et al. Isosorbide mononitrate with nadolol compared to nadolol alone for prevention of recurrent bleeding in cirrhosis. A doubleblind placebo-controlled randomised trial (abstr). **J Hepatol** 1993;30(suppl 1):81.
34. Laine L, Cook D. Endoscopic ligation compared with sclerotherapy for treatment of esophageal variceal bleeding. A metaanalysis. **Ann Intern Med** 1995;123:280-7.
35. Goulis J, Patch D, Greenalade L, Gerunda G, Merkel C, Burroughs AK, RCT of variceal ligation vs propranolol-isosorbide for roughs AK, RCT of variceal lligation vs propranolol-isosorbide for variceal rebleeding with target pressure reduction: methodological problems (abstr). **J Hepatol** 1998;28 (suppl 1):74.
36. Minyana J, Gallego A, Sola-Vera J, Dedeu JM, Gomez C, Ortiz J, et al. Endosocopic ligation versus nadolol plus isosorbide-5-mononitrate for the prevention of variceal rebleeding. A prospective and randomized trial (abstr). **Hepatology** 1993;30:214A.
37. Lo GH, Lai KH, cheng JS, Chen MH, Huang HC, Hsu PI, et al. Endoscopic variceal ligation plus nadolol and sucralfate compared with ligation alone for the

- prevention of variceal rebleeding: a prospective, randomized trial. **Hepatology** 2000;32:461-5.
38. Luca A, D'Amico GH, Lagalla R, Midiri M, Morabito A, Pagliaro L. TIPS for prevention of recurrent bleeding in patients with cirrhosis: meta-analysis of randomized clinical trials. **Radiology** 1999;212:411-21.
  39. Papatheodoridis GV, Goulis J, Leandro G, Patch d, Burroughs AK. Transjugular intrahepatic portosystemic shunt compared with endoscopic treatment for prevention of prevention of variceal rebleeding. A meta-analysis. **Hepatology** 1999;30:612-22.
  40. Casado M, Bosch J, Garcia-Pagan JC, Bru C, Banares R, Bandi JC, et al. Clinical events after transjugular intrahepatic portosystemic shunt: correlation with hemodynamic findings. **Gastroenterology** 1998;114:1296-303.
  41. Stiegman GV, Goff JS, Michaletz-Onody PA. Endoscopic sclerotherapy as compared with endoscopic ligation for bleeding esophageal varices. **N Engl J Med** 1992;3(23):1527-32.
  42. Hou Mc, Lin HC, Kuo BIT, Chen CH, Lee FY, Lee SD. Comparison of endoscopic variceal injection sclerotherapy and ligation for the treatment of esophageal variceal hemorrhage. A prospective randomized trial. **Hepatology** 1994;21:1517-22.
  43. Laine L, Newihi EI, Migikovsky B. Endoscopic ligation compared with sclerotherapy for the treatment of bleeding esophageal varices. **Ann Intern Med** 1993;119:1-7.
  44. Lo GH, Lai KH, Cheng JS. A prospective, randomized trial of sclerotherapy versus ligation in the management of bleeding esophageal varices. **Hepatology** 1995;22(2):466-471.
  45. Sarin SK, Govil A, Jain AK, Guptan RC, Issar SK, Jain M et al. Prospective randomized trial of endoscopic sclerotherapy versus variceal band ligation for esophageal varices: influence on gastropathy, gastric varices and variceal recurrence. **Hepatology** 1997;26:826-32.

46. Gimson AES, Ramage X, Panos MZ, Hayllar K, Harrison PM, Williams R, et al. Randomised trial of variceal banding ligation versus injection sclerotherapy for the treatment of bleeding esophageal varices. *Lancet* 1993;391-4.
47. Beppu K, Inokuchi K, Koyanagi N. Prediction of variceal hemorrhage by esophageal endoscopy. *Gastrointes Endoscopy* 1981;4:4-5.
48. Stiegmann GV, Goff JS, Sun JH, Hruza, Reveille RM. Endoscopic ligation of esophageal varices. *Am J Surg* 1990;159:21-6.
49. Lo GH, Lai KH, Shen MT, Chang CF. A comparison of the incidence of transient bacteremia and infectious sequelae after sclerotherapy and rubber band ligation of bleeding esophageal varices. *Gastrointest Endoscopy* 1994;40(6):675-9.
50. Bac DJ, Marie Sd, Siersema, Snobl J, Buuren HRv. Post-sclerotherapy bacterial peritonitis: A complication of sclerotherapy or of variceal bleeding. *AJG* 1994;89(6): 859-62.
51. Bendtsen F, Skovgaard LT, Sorensen T.I.A, Matzen P: Agreement among multiple observers on endoscopic diagnosis of esophageal varices before bleeding. *Hepatology* 1990;11(3):341-7.
52. Japanese research society for portal hypertension: The general rules for recording endoscopic findings on esophageal varices. *Jpn J Surg* 1980;10(1):84-7.
53. Baroncini D, Milandri GL, Borioni D, Piemontese A, Cennamo V, Billi P et al. A prospective randomized trial of sclerotherapy versus ligation in the elective treatment of bleeding esophageal varices. *Endoscopy* 1997;29:235-40.
54. De la Pena J, Rivero M, Sanchez E, Fabrega E, Crespo, Pons-Romero F. *Gastrointest Endoscopy* 1999; 49: 417-32.
55. Laine L, Stein C, Sharma V. Randomized comparison of ligation versus ligation plus sclerotherapy in patients with bleeding esophageal varices. *Gastroenterology* 1996;110:529-33.

56. Saeed ZA, Stiegmann GV,Ramirez FC ,Reveille RM,Goff JS,Hepps KS et al. Endoscopic variceal ligation is superior to combined ligation and sclerotherapy for esophageal varices: a multicenter prospective randomized trial. **Hepatology** 1997;25:71-4.
57. De Franchis R, Prinignami M.Why do varices bleed.**Gastroenterol Clin North Am** 1992;21:85-101.
58. Sarin SK,Lahoti D,Saxena SP,Murthy N,Makwana EK.Prevalence, classification and natural history of gastric varices : a long- term follow-up study in 568 portal hypertension patients. **Hepatology** 1992;16:1343-9.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบฟอร์มใบยินยอมเข้ารับการรักษาลดเลือดชนิดที่ลดอาหารด้วยวิธีรักษาลดเลือด

1. คำชี้แจงเกี่ยวกับโรคนี้ผู้ป่วยได้รับการรักษา

ผู้ป่วยโรคตับแข็งที่มีเลือดออกจากหลอดเลือดที่ลดอาหารที่แตก ถ้าไม่ได้รับการรักษาเพื่อให้หลอดเลือดเล็กลง หรือยุบหายไป มีโอกาสเกิดเลือดออกซ้ำได้อีก เลือดออกแต่ละครั้งจะทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนตามมา เช่น ชีมี, ติดเชื้อในช่องท้อง การรักษาหลอดเลือดของที่ลดอาหารโดยวิธีวัดหลอดเลือดโดยใช้หนังยางเป็นวิธียอมรับกันทั่วไป มีผลข้างเคียงน้อย ใช้เวลาไม่นาน

2. คำชี้แจงเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการ ผลข้างเคียง และการปฏิบัติตัวก่อนและหลังการรักษาหลอดเลือดชนิดที่ลดอาหาร

ผู้ป่วยจะต้องอดอาหารอย่างน้อย 6 ชั่วโมง ก่อนทำการตรวจรักษาแพทย์จะทำการส่องกล้องทางเดินอาหารผ่านทางลำคอผู้ป่วย โดยผู้ป่วยจะได้รับการรักษาโดยการรัดหลอดเลือด หลังจากตรวจพบหลอดเลือดชนิดที่ลดอาหาร หลังจากทำเสร็จ แพทย์จะตรวจบริเวณที่ทำ ถ้าไม่มีเลือดออก จะทำการถอนกล้อง และให้ผู้ป่วยกลับบ้านได้ สามารถทานอาหารและสามารถทานอาหารเหลวได้ และทำอาหารอ่อนในวันถัดไป จากนั้นทางอาหารได้ตามปกติ จากนั้นแพทย์จะนัดตรวจโดยการส่องกล้องทุก 2-3 สัปดาห์ ถ้าหลอดเลือดยุบลงมากจะนัดตรวจ 2-4 เดือน

ผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นได้คือเจ็บคอ กลืนลำบาก ซึ่งมักเป็นไม่นาน ไม่รุนแรง ถ้ามีภาวะแทรกซ้อน เป็นไข้, เลือดออก ให้มาพบแพทย์ที่หน่วยงานทางเดินอาหาร ดึกพร้อมพันธุฯ ชั้นล่าง ทุกวัน ยกเว้นวันหยุดราชการให้ไปที่ห้องฉุกเฉิน

3. คำชี้แจงเกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วย

ข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาผู้ป่วยด้วยวิธีวัดหลอดเลือดชนิดที่ลดอาหาร จะถูกรวบรวมเพื่อใช้ในการวิจัยของหน่วยงานทางเดินอาหาร รพ.จุฬาลงกรณ์ ถ้าวิธีดังกล่าวไม่ได้ผล และมีผลข้างเคียงที่รุนแรง แพทย์จะแนะนำให้รักษาด้วยวิธีอื่นเป็นการใช้ยาหลังการผ่าตัด

4. คำยินยอมของผู้ป่วย

ข้าพเจ้า ..... ได้อ่านและทำความเข้าใจในข้อความทั้งหมดของใบยินยอมครบถ้วนดีแล้ว ทั้งนี้ ข้าพเจ้ายินยอมที่จะเข้ารับการรักษาด้วยความสมัครใจ โดยไม่มีการบังคับ หรือให้อามิสสินจ้างใดๆ

วันที่ .....

ลงชื่อ ..... (ผู้ยินยอม)

.....(แพทย์ผู้ทำการวิจัย)

(.....)

.....(พยาน)

(.....)

ภาคผนวก ข.

**แบบฟอร์มบันทึกข้อมูลผู้ป่วยที่ได้รับการรักษา
Endoscopic Variceal Ligation (EVL)**

1. ID No. : EVL.....
2. HN.....
3. Date.....
4. Name..... Address.....
5. Sex.....
6. Age.....
7. Underlying cirrhosis 1) no data 2) alcoholic 3) HBV 4) HCV 5) other.....
8. Other disease 1) DM 2) HT 3) Heart disease.... 4) CRF 5) Malignancy.....
9. Duration of cirrhosis before first EV bleeding.....month/ unknown
10. Duration of non bleeding EV to first EV bleeding..... month/ unknown
11. Last UGIB.....day before first EVL
12. Treatment before first EVL
  - 1) SB tube 2) Somatostatin 3) Vasopressin 4) Non
13. Child Pugh Score

TB.....(no data=ND) Score <2=1 2to3=2 >3=3

Albumin.....(no data=ND) Score>3.5=1 2.8-3.5=2 <2.8=3

PT - control.....Score <4sec=1 4to6sec=2 >6sec=3

Encephopathy Score none=1 grade1-2=2 grade3-4=3

Ascites Score none=1 mild=2 severe=3

Child Pugh Score 5-6 = A 7-9 = B 10-15 = C
15. Endoscopic finding record

EV

  - 1) No. of large varice.....
  - 2) No. of medium varice.....
  - 3) No. of small varice

Evidence of bleeding --- cloted on EV .....

--- esophageal erosion on varice.....

--- red color sign --- red wale mark.....

--- cherry red spot.....

--- hematocystic spot.....

Presence of blood in stomach .....

GV.....evidence of bleeding.....

PHG.....mild.....severe.....

Other lesion.....

	EVL1	EVL2	EVL3	EVL4	EVL5
Date (Week...)					
Instrument					
No. of large vx					
No. of medium vx					
No. of small vx					
No. of e ulcers					
No. of gastric vx					
Other lesion					
PHG -Yes,mild, severe --No					
No. of bands					
Complications*					
Rebleeding					

* Fever : FV Chest pain : CP Odynophagia : OD Dysphagia:DP Stricture : ES Other=o

16. Post EVL rebleeding.....days/weeks (after first EVL) No data = ND No rebleeding = NR

17. Rebleeding occurred after EVL session No.....

18. Cause of post EVL rebleeding

Variceal bleeding = VB..... Esophageal variceal bleeding .....

Gastric variceal bleeding.....

Non variceal bleeding --- Esophageal ulcer .....

--- PHG.....

--- Other.....

--- Uncertain / not known.....

19. Management of rebleeding

Conservative = C.....

EVS.....

EVL.....

Surgery.....

Other.....

20. Total No. of EVL sessions in 6 months.....

21. Total No. of bands used in 6 months.....

22. Was variceal obliteration achieved 6 months? No data No= N Yes = Y

23. Duration from first EVL to variceal obliteration.....weeks No data..... No obliteration

24. Total duration of follow up.....months

25. Final patient's outcome(at end of follow up) in 6 months No data = ND

ประวัติผู้เขียน

นางบุบผา พรธิสาร เกิดเมื่อวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2509 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต จากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2534 หลังจากนั้นเข้ารับราชการที่แผนกอายุรกรรม รพ.ขอนแก่น สำเร็จหลักสูตรวุฒิบัตรอายุรศาสตร์ จากคณะแพทยศาสตร์ รพ.รามธิบดี เมื่อ ปี พ.ศ. 2540 รับราชการในตำแหน่งอาจารย์ 6 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปัจจุบันกำลังศึกษาต่อในหลักสูตรวุฒิบัตรอายุรศาสตร์ สาขาวิชาโรคทางเดินอาหาร ที่สาขาวิชาโรคทางเดินอาหาร ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย